

Samenvatting, conclusies en aanbevelingen

Het Waterhouderij-concept is een waardevolle bijdrage aan het stimuleren van optimaal en duurzaam watergebruik en waterbeheer vanuit het particuliere initiatief. Water wordt vooral gezien als een publiek goed dat door de (semi-)overheid wordt beheerd en aangeleverd, en waarvan tegen betaling gebruik wordt gemaakt. De relatief lage prijs van water en het publieke imago stimuleren niet tot 'handel' in water en leiden in veel gevallen zelfs tot ineffectief gebruik. De Waterhouderij doorbreekt dit denken en stimuleert landeigenaren om te investeren in het bergen van het 'eigen' water (neerslag binnen de grenzen van het eigen land) voor eigen gebruik en voor levering aan andere partijen.

Kernwoord in de Waterhouderij is ondernemerschap in de agrarische sector om naast de grondpositie van het bedrijf, ook de waterpositie van het bedrijf te vermarkten.

In Hoofdstuk 2 zijn enkele kernkarakteristieken van de Waterhouderij geformuleerd en is gekeken naar de toepassing van de Waterhouderij op marconiveau. De conclusie hieruit is dat vanuit een mondiale invalshoek bekeken, de sociaal-economische randvoorwaarden voor een succesvolle toepassing van de Waterhouderij meer bepalend zijn dan de fysieke factoren (waterschaarste). Daarnaast zijn enkele specifieke kenmerken geformuleerd die samenhangen met implementatie van de Waterhouderij en zijn **generieke** conclusies geformuleerd over de toepasbaarheid van de Waterhouderij in relatie tot die criteria (Hoofdstuk 2.4).

Meer **specifieke** conclusies zijn de antwoorden op de drie vragen die in deze studie aan de orde zijn gekomen:

- De validatievraag: Zijn er initiatieven in het buitenland die erg op de Waterhouderij lijken en die al verder zijn in de ontwikkeling: is de Waterhouderij wel nieuw/innovatief?
- De leervraag: Wat kan de Waterhouderij leren van vergelijkbare initiatieven in het buitenland?
- De disseminatievraag: Wat kan de Waterhouderij betekenen voor het buitenland of wat zijn de exportkansen voor het Waterhouderij-denken, en waar?

Validatievraag: De Waterhouderij is een lonkend perspectief, maar vereist een aantal specifieke eisen aan de sociaal-economische, bestuurlijk-juridische en hydrologische omstandigheden voor een succesvolle toepassing. De inventarisatie heeft vastgesteld dat deze combinatie van voorwaarden niet beschikbaar is het buitenland. Echt vergelijkbare initiatieven zijn daarom niet gevonden. De conclusie is dat de Waterhouderij een uniek concept is waarvan goed zichtbaar is dat het vanuit de Nederlandse problematiek en waterhuishouding is ontwikkeld. Maar ook dat het een uniek concept is dat in het buitenland onbekend is.

Leervraag: Wat de cases in het buitenland wel laten zien, is een bredere benadering van het begrip 'duurzaamheid'. Vaak wordt niet alleen naar wateropslag en -hergebruik ervan gekeken, maar ook naar de relatie met (duurzame) energie, breder gebruik van water (aquacultuur), landschap, ecologie en landinrichting. Ook zijn er cases in het buitenland die zich specifiek richten op de handel in water (*water trading*) en die daar al een aantal jaren ervaring mee hebben. Ook is er een toenemende ontwikkeling om de niet-consumptieve functies van water op een zakelijke en renderende manier te ontwikkelen (bijvoorbeeld opslag in stedelijke gebieden gekoppeld aan hoogwaardige stadsontwikkeling).

Disseminatievraag: We hebben vastgesteld dat de Waterhouderij raakvlakken heeft met veel initiatieven en projecten in het buitenland die gericht zijn op zelfvoorziening, hergebruik en duurzaam waterbeheer et cetera. De Waterhouderij zou deze initiatieven kunnen verrijken met het concept waaruit de Waterhouderij ontstaan is: de handel in water vanuit een privaat initiatief. Een andere invalshoek is om te zien of partners kunnen worden gevonden in landen waar de Waterhouderij toepasbaar wordt geacht (West-Europa, Australië, Noord-Amerika en delen van Noord-Afrika). Deze opties zouden nader kunnen worden uitgewerkt in een expertmeeting.

Een aantal **specifieke aanbevelingen/actiepunten** zijn:

- In Hoofdstuk 4 zijn acht cases gepresenteerd die raakvlakken hebben met de Waterhouderij. De toetsing van de Waterhouderij met deze cases (Tabel 2) heeft een aantal specifieke conclusies opgeleverd ten aanzien van de lessen die geleerd kunnen worden van vier cases. Dit betreft vooral de cases C, G, H en I. Het verdient aanbeveling om hieraan nadere opvolging te geven.

- De toetsing van het 3R-concept met de Waterhouderij (Hoofdstuk 4) geeft aan welke 3R-technieken in Nederland toepasbaar zijn en potentieel onderdeel kunnen uitmaken van een Waterhouderij-project.
- De mondiale invalshoek in Hoofdstuk 2 is mede gebaseerd op een studie van het Directoraat Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO) van de Rabobank. Het verdient aanbeveling om contact met de Rabobank op te nemen om te zien in hoeverre de Waterhouderij bij hun strategie aansluit en wat de rol kan zijn van de Waterhouderij bij kredietverlening van de Rabobank aan de agrarische sector (de Rabobank is onder meer erg actief in Australië).
- Dit overleg zou onderdeel zijn van een bredere meeting om de uitkomsten van deze studie te delen met deskundigen en een strategie/agenda op te stellen voor 'Waterhouderij internationaal'.
- Geef een Engelstalige brochure uit op basis van de uitkomsten van de expertmeeting en de gekozen strategie (zie aanzet in Annex 10).

Summary, conclusions and recommendations

International review of Water Husbandry

Tuinhof A, F. van Steenbergen and J.P. van den Ham, Acacia Water InnovationNetwork Report No. 10.2.243, Utrecht, The Netherlands, October 2010.

The Water Husbandry concept makes a valuable contribution towards promoting optimal and sustainable water usage and management based on private initiative. Water is mainly seen as a public good which (semi)government manages and supplies to users in return for a fee. The relatively low price of water and its public image do not encourage its perception as a “tradable commodity” and in many cases even leads to inefficient usage. The Water Husbandry concept breaks this traditional mould of thinking and incentivizes land owners to invest in the storage of their “own” water (precipitation within the limits of their own land), both for their own use and to supply to other parties.

Key to the Water Husbandry concept is agricultural entrepreneurship, where farmers not only commercialize their land but also their water.

Chapter 2 defines several key Water Husbandry characteristics and looks at the application of Water Husbandry at macro level. The conclusion is that, viewed from a global perspective, successful Water Husbandry depends more on the socio-economic conditions than on the physical factors (water scarcity). In addition, several specific characteristics relating to the implementation of Water Husbandry are defined, and some **generic** conclusions about the practicability of Water Husbandry in relation to these criteria are drawn (Chapter 2.4).

More **specific** conclusions concern the answers to the three questions raised in this study:

- The validation question: are there any initiatives abroad that strongly resemble the Water Husbandry concept and are already more advanced: i.e. is Water Husbandry a new/ innovative concept?
- The learning question? What can the Water Husbandry concept learn from similar initiatives abroad?
- The dissemination question: what can the Water Husbandry concept signify for other countries or is the Water Husbandry philosophy exportable and, if so, to where?

Validation question: Water Husbandry is a promising concept but can only succeed if certain socio-economic, administrative-legal and hydrological conditions are satisfied. The inventory found that this combination of conditions is not available abroad and, as a consequence, no truly comparable initiatives were identified. The conclusion is that Water Husbandry is a unique concept that was developed in response to the Netherlands' specific water management challenges and that, as such, it is unknown abroad.

Learning question: the foreign cases do show a broader approach to the term sustainability, which is not confined to water storage and re-use but also includes the relationship with (renewable) energy, more diversified usage of water (aquaculture), countryside and ecology, and landscape quality. There are also some foreign cases that focus specifically on water as a tradable commodity (water trading) and already have several years' experience with this. In addition, there is a growing trend to develop the non-consumption uses of water in a commercially viable and profitable manner (e.g. storage in urban areas linked to high-quality urban development).

Dissemination question: We have established that the Water Husbandry concept shares certain aspects with many foreign initiatives and projects that are aimed at e.g. self-sufficiency, re-use and sustainable water management. Water Husbandry could enrich these initiatives with the seminal idea underlying the concept: water trading based on private initiative. Another approach would be to see whether partners can be found in countries where the Water Husbandry concept is considered practicable and viable (West Europe, Australia, North America and parts of North Africa). These options could be worked out in greater detail in an expert meeting.

Specific recommendations/action points include:

- Chapter 4 presents eight cases which share common aspects with the Water Husbandry concept. The comparison of Water Husbandry with these cases (Table 2) produced a number of specific conclusions regarding the lessons to be learned from four cases, namely cases C, G, H and I. The recommendation is to follow these up.
- The comparison of the 3R concept with the Water Husbandry concept (Chapter 4) indicates which 3R techniques can be applied in the Netherlands and could potentially form part of a Water Husbandry project.

- The global perspective in Chapter 2 is partly based on a study of the CSR Directorate of Rabobank. The recommendation is to contact Rabobank to see whether Water Husbandry fits in with their strategy and what role Water Husbandry could play in Rabobank's lending to the agricultural sector (Rabobank is very active in e.g. Australia).
- This consultation could form part of a broader meeting to share the outcomes of this study with experts and to draw up a strategy/agenda for "International Water Husbandry".
- An English-language brochure published on the basis of the outcomes of the expert meeting and the selected strategy (see suggestion in Appendix 10).

